

TÆM KAPACITETSOMKOSTNINGERNE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Kapacitetsomkostningerne kan reduceres, hvis man sætter dem under lup.

Den er sejlivet, men ikke mindst i disse krisetider er det på tide at få bugt med den. Sådan siger Susanne Clausen, chefkonsulent for SEGES, om opfattelsen af, at det er umuligt at styre visse kapacitetsomkostninger.

”Den idé har en del landmænd, men det kan og bør der laves om på. For ved landmændene reelt, hvad der driver omkostningerne, og om de kan gøre noget ved dem eller ej? Ofte er svaret nej,” konstaterer

Susanne Clausen. Som de fire overordnede indsatsområder nævner hun arbejdet og dets organisering, jordernes placering i forhold til ejendommen, udgifter til maskinstationen og vedligehold af maskiner og inventar.

”Har man stigende kapacitetsomkostninger, kan man begynde med at spørge sig selv, hvad der forårsager stigningen, og om man kan gøre noget ved dem,” siger Susanne Clausen og fortsætter:

”Har man fx de rigtige ansatte til at udføre opgaverne? Er medarbejderen overkvalificeret, vil en ’billigere’ mand kunne løse opgaverne ligeså godt men til en lavere pris. Omvendt kan en underkvalificeret, og lønmæssigt set billig, medarbejder være fordyrende, fordi han ikke kan varetage sine opgaver tilstrækkelig effektivt,” påpeger Susanne Clausen.

Hun opfordrer desuden til at stille skarpt på, hvordan man har organiseret arbejdet. Er beskrivelsen af arbejdsopgaverne præcis? Ved den enkelte, hvad han skal lave, og hvordan det skal gøres? Er fx redskaber og maskiner placeret hensigtsmæssigt i forhold til de steder, de skal bruges?

Øget fokus på bedriftens arrondering kan også resultere i lavere kapacitetsomkostninger.

"Man kan sjældent gøre meget ved bygningernes placering på en ejendom – men man kan tage et kritisk blik på jordernes placering i forhold til ejendommen. Ligger de spredt og langt fra den, medfører det højere omkostninger til maskinstation samt et øget tidsforbrug og øgede brændstofudgifter, når man selv står for en del af markarbejdet," siger Susanne Clausen.

Den slags kapacitetsomkostninger kan man reducere ved at bytte jord med sine kolleger.

"Ofte har de samme problem som en selv – nemlig at deres jord ligger spredt. Det handler om at turde tage det først skridt og spørge. De fleste vil være klar til at lave en aftale, hvis det også giver dem fordele. Man behøver ikke handle, men blot lave en model, hvor man forpagter eller bortforpagter jorden," forklarer Susanne Clausen.

Få del i gevinsten

Har man overladt dele af eller alt arbejdet i marken til maskinstationen, er en samtale med dens kontaktperson også nødvendig.

"Her kan der ligge mange omkostninger, som stiger og stiger. Nogle landmænd er meget ind over maskinstationens arbejde, andre er knap så meget med i det. Men uanset hvad er det vigtigt at stille spørgsmålet: 'Hvad kunne lette jeres arbejde hos mig og dermed sænke prisen?', fordi maskinstationens folk kender bedriften og markerne, de kører på," forklarer chefkonsulent Susanne Clausen.

De seneste års øgede brændstofpriser har maskinstationerne viderefaktureret til landmændene.

"Men lige nu falder priserne. Den gevinst skal man kræve at få del i ved forhandlingerne om maskinstationens pris for det kommende års arbejde," siger Susanne Clausen.

Begræns mængden af udstyr

Inventar og materiel er endnu et område, hvor man kan reducere kapacitetsomkostningerne.

"Nogle landmænd har en strategi om at vedligeholde, mens andre vælger at lade tingene gå i stykker og reparere. Det sidste kan være både dyrt og samtidig medføre 'driftsstop' i større eller mindre grad," siger Susanne Clausen.

Andre har reduceret deres omkostninger ved at ansætte en mand til at vedligeholde inventaret.

"Han kan tage meget i opløbet, hvorved man kan undgå dyre reparationer eller udskiftninger af materiel. Men det er vigtigt at lave en cost-benefit-vurdering af de ekstra lønomkostninger i forhold til sparede vedligeholdelsesomkostninger," siger Susanne Clausen og opfordrer til, at man kaster et kritisk blik på mængden af udstyr.

"Det er en vigtig driver i denne sammenhæng. Jo mere man har, desto mere er der at servicere eller reparere. Det handler altså om ikke at have mere udstyr end nødvendigt," fastslår Susanne Clausen.

Hun fraråder, at man er tilbageholdende med at skille sig af med ekstra udstyr, også selv om et salg indebærer et tab her og nu. Beholder man det ekstra udstyr, kan tabet i form af

afskrivninger, forrentning og vedligehold i sidste ende nemlig vise sig at være større.

”Samtidig kan et salg generere likviditet og lette trykket fra banken,” påpeger Susanne Clausen.

Læs også:

[Byt og lej dig frem](#)

[Ekstra lønudgift batter på bundlinjen](#)

Artiklen har været bragt i KvægtNyt nr. 4 – 2015

© 2021 - SEGES Projektsitet